TJPHS
THAI JOURNAL

ISSN 2672-9148 (print) ISSN 2651-1711 (online)

นิพนธ์ต้นฉบับ

Received: Nov 10, 2018;
Accepted: Mar 10, 2019;
Published: April 18,2019

ผลของโปรแกรมทันตสุขศึกษาผ่านสื่อเฟซบุ๊ก ต่อความรู้ การรับรู้ความสามารถของตนเอง และการปฏิบัติในการดูแลทันตสุขภาพ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเทศบาล 1 สังขวิทย์ จังหวัดตรัง

The Effects of Dental Health Education Program via Facebook on Knowledge, Self-efficiency and Practices in Dental Health Care among Junior High School Students of Municipal I Sangkawit School, Trang

ภัทรสุดา รอดอ้น [1] พยงค์ เทพอักษร[2] นิมมานรดี ชูยัง[2] และ ภัทราภรณ์ เต็งโรจน์นภาพร[2]
รพ.สต.สวนหลวง อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดตรัง

Pattarasuda Rod-on[1] Phayong Thepaksorn[2] Nimmanoradee Chuyung[2] and Phattharaphorn Tengrodnapaphorn[2]
[1]Suanluang Health Promoting Hospital [2]Sirindhorn College of Public Health, Trang

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีรูปแบบการวิจัยกึ่งทดลอง ซึ่งวัดก่อนและหลังทดลอง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการให้ทันตสุขศึกษาผ่านสื่อเฟซบุ๊ก ต่อความรู้ การรับรู้ความสามารถของตนเอง และการปฏิบัติในการดูแลทันตสุขภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเทศบาล1 สังขวิทย์ อำเภอเมือง จังหวัดตรัง เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม พ.ศ.2560 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้น ม.1 จำนวน 51 คน โดยแบ่งกลุ่มทดลอง จำนวน 25 คน และกลุ่มควบคุม จำนวน 26 คน กลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมทันตสุขศึกษาผ่านสื่อเฟซบุ๊ก ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการบรรยายผ่านบุคคลเป็นเวลา 5 สัปดาห์ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการดูแล ทันตสุขภาพ และแบบบันทึกค่าการตรวจฟัน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าร้อยละ , ค่าเฉลี่ย , ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน , Paired t-test , Wilcoxon Matched-pairs signed rank test , Independent t-test และ Mann-Whitney U test

ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องการดูแลทันตสุขภาพแตกต่างจากก่อนทดลองและแตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการดูแล ทันตสุขภาพไม่แตกต่างจากก่อนทดลองแต่แตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการปฏิบัติในการดูแลทันตสุขภาพแตกต่างจากก่อนทดลองแต่ไม่แตกต่างจากกลุ่มควบคุม โดยสรุปพบว่าสื่อเฟซบุ๊กเป็นสื่ออีกช่องทางหนึ่งที่มีผลต่อความรู้ การรับรู้ความสามารถ และการปฏิบัติในการดูแลทันตสุขภาพ

คำสำคัญ โปรแกรมทันตสุขศึกษา สื่อเฟซบุ๊ก นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น การดูแลทันตสุขภาพ

Corresponding author: ภัทรสุดา รอดอ้น E-mail: pattarasuda_r@gmail.com

TJPHS
THAI JOURNAL

ISSN 2672-9148 (print) ISSN 2651-1711 (online)

Original article

Received: Nov 10, 2018;
Accepted: Mar 10, 2019;
Published: April 18,2019

Abstract

This study is a quasi-experimental study with two group pretest-posttest design. The objectives were to study the effect of dental health education program with Facebook on knowledge, self- efficacy and practices in dental health care among junior high school students of Municipal I Sangkawit School, Trang Province between November and December 2017. The subjects were 51 Grade 7 students, divided into 25 experimental groups and 26 control groups. The experimental group received a program of dental health through Facebook media while the control group received a 5-week oral health education program. Data were collected by questionnaire, dental health care knowledge tests and dental examination. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, Paired t- test, Wilcoxon, Matched-pairs signed rank test, Independent t-test and Mann-Whitney U test.

The results showed after the experiment among the students in control group. In experiment group, the mean scores of knowledge about dental health education. Both groups were significantly different before and after the experiment. In experiment group, the mean scores of knowledge of self-efficacy. The abilities for dental health care between before and after experiment were no statistically significant differences, but there was significantly different in the control group. In experiment group, the mean score of knowledge of practice in dental health care were significant differences for self-efficacy in dental health care between before and after experiment, but there were no statistical differences in the control group. In conclusion, Facebook media is one of other channel that affects knowledge, self-efficacy, and practices of dental health care for students.

Key words: Dental health care education program, Facebook media, Junior high school students, Dental health care

Corresponding author: Pattarasuda Rod-on E-mail: pattarasuda_r@gmail.com

TJPHS
THAI JOURNAL
ISSN 2672-9148 (print) ISSN 2651-1711 (online)

บทนำ

ในปัจจุบันลักษณะการใช้อินเตอร์เน็ตของวัยรุ่นจะมีการสื่อสารผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ เข้ามามีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตมากขึ้น ก่อให้เกิดรูปแบบการดำเนินชีวิตแบบใหม่ แต่ในขณะเดียวกันการที่มีการใช้บริการผ่านเว็บไซต์ต่าง ๆ ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ ช่วยตอบสนองความต้องการความเพลิดเพลินและสนุกสนาน รวมถึงการแลกเปลี่ยนข้อมูล การสื่อสารกับกลุ่มคนรู้จัก การแสดงออกได้อย่างเสรีไร้ขีดจำกัด การแสดงฐานะตัวตนที่แท้จริง และยังช่วยส่งเสริมเพิ่มความรู้ทางการศึกษาด้วยการหาข้อมูล ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้จัดทำการให้โปรแกรมทันตสุขศึกษาผ่านสื่อเฟซบุ๊กแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นซึ่งได้นำเสนอเกี่ยวกับการดูแลทันตสุขภาพซึ่งประกอบด้วยการดูแลสุขภาพช่องปาก การบริโภค และการตรวจสุขภาพช่องปากด้วยตนเอง (Kwankham, 2007)

จากการสำรวจสภาวะทันตสุขภาพของภาคใต้ในปี พ.ศ. 2555 พบว่า กลุ่มอายุ 12 ปี มีประสบการณ์โรคฟันผุ ร้อยละ 55.4 มีค่าเฉลี่ยฟันผุ ถอน อุด (DMFT) เท่ากับ 1.1 ซี่ต่อคน และในกลุ่มเยาวชนอายุ 15 ปี พบเด็กส่วนใหญ่มีประสบการณ์ โรคฟันผุเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 70.7 ค่าเฉลี่ย DMFT เท่ากับ 2 ซี่ต่อ และจากการลงไปศึกษาข้อมูลสภาวะทันตสุขภาพของโรงเรียนเทศบาล 1 สังขวิทย์ ประจำปีงบประมาณ 2559 พบว่ามีเด็กที่ฟันถาวรผุคิดเป็นร้อยละ 38.59 จากประเด็นปัญหาดังกล่าวจะเห็นได้ว่า นักเรียนในช่วงมัธยมศึกษาตอนต้น ยังมีปัญหาด้านพฤติกรรมการดูแลสุขภาพช่องปาก และเนื่องจากช่วงวัยรุ่นตอนต้นถูกคาดหวังให้สามารถจัดการพฤติกรรมสุขภาพต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง โดยรัฐบาลไม่มีนโยบายที่จะดูแลเฝ้าระวังและส่งเสริมทันตสุขภาพชัดเจน เหมือนในกลุ่มนักเรียนประถมศึกษา (Dental Public Health Division, 2008) รวมไปถึง การตรวจสุขภาพช่องปาก เนื่องจากการตรวจสุขภาพช่องปากจะเป็นไปตามกลุ่มอายุที่องค์การอนามัยโลกได้กำหนด ทำให้ในกลุ่มวัยรุ่นตอนต้นไม่ได้รับการดูแลจากโครงการเฝ้าระวังและ ส่งเสริมทันตสุขภาพจากหน่วยงานสาธารณสุขของภาครัฐ โดยในปัจจุบันกระบวนการสอนทันตสุขศึกษาในโรงเรียนเพื่อควบคุมและป้องกันโรคในช่องปาก ในโรงเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษากลับ มีแนวโน้มลดลง โดยข้อมูลจากการติดตามประเมินของกองทันตสาธารณสุขในปี พ.ศ.2545 พบว่า แทบไม่มีการจัดการเรียนรู้เรื่องทันตสุขภาพในโรงเรียนระดับดังกล่าว (Dental Public Health Division, 2008)

โรคในช่องปากแม้จะไม่ได้เป็นโรคร้ายแรงหรือเป็นโรคที่ก่อให้เกิดอันตรายถึงชีวิตก็ตาม แต่อาจเป็นสาเหตุทำให้เกิดโรคทั่วไปทางร่างกาย และอาจลุกลามเป็นสาเหตุซ้ำเติมให้โรคเกิดลุกลามมากขึ้นนอกจากนี้ยังมีผลกระทบต่อสุขภาพจิต การออกเสียง บุคลิกภาพ ความสามารถในการเรียน และที่สำคัญคือ เป็นแหล่งของการติดเชื้อ อาจแพร่กระจายสู่อวัยวะอื่น ๆ ทำให้เกิดอันตรายถึงชีวิตได้ (Dental Public Health Division, 2008; Kwankham, 2007; Kulpimai, 2014) นอกจากนี้ปัญหาทางทันตสุขภาพยังทำให้เกิดการสูญเสียทางเศรษฐกิจทั้งในระดับส่วนตัวและระดับส่วนรวม คือ จะต้องรักษา เสียเงินเสียเวลา และรัฐบาลจะต้องใช้ งบประมาณเป็นจำนวนมากเพื่อใช้จ่ายในการแก้ปัญหาทันตสาธารณสุขอีกด้วย การวิจัยในครั้งนี้คณะผู้วิจัยจึงทำการศึกษาโดยการให้โปรแกรมทันตสุขศึกษาร่วมกับการใช้สื่อเฟซบุ๊กที่มีผลต่อความรู้ การรับรู้ความสามารถของตนเอง และการปฏิบัติในการดูสุขภาพช่องปากของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อเป็นสื่ออีกช่องทางหนึ่งที่มีผลต่อความรู้ การรับรู้ความสามารถของตนเองและการปฏิบัติในการดูแลทันตสุขภาพของนักเรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมทันตสุขศึกษาผ่านสื่อเฟซบุ๊ก ต่อความรู้ การรับรู้ความสามารถของตนเอง และการปฏิบัติในการดูแลทันตสุขภาพ

TJPHS
ISSN 2672-9148 (print) ISSN 2651-1711 (online)

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. คะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับการดูแลทันตสุขภาพของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ระหว่างก่อนและหลังการเข้ารับโปรแกรมทันตสุขศึกษากับการใช้สื่อเฟซบุ๊ก และระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีความแตกต่างกัน ควรตั้งสมมติฐานแบบมีทิศทาง คือ หลังการเข้ารับโปรแกรมฯ คะแนนสูงขึ้นกว่าก่อนเข้ารับโปรแกรมฯ
2. ค่าเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถของตนเอง ต่อการดูแลทันตสุขภาพของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ระหว่างก่อนและหลังการเข้ารับโปรแกรมทันตสุขศึกษากับการใช้สื่อเฟซบุ๊ก และระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีความแตกต่างกัน
3. เพื่อเปรียบเทียบความรู้ การรับรู้ความสามารถของตนเอง และการปฏิบัติในการดูแลทันตสุขภาพของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กรอบแนวคิดการวิจัย

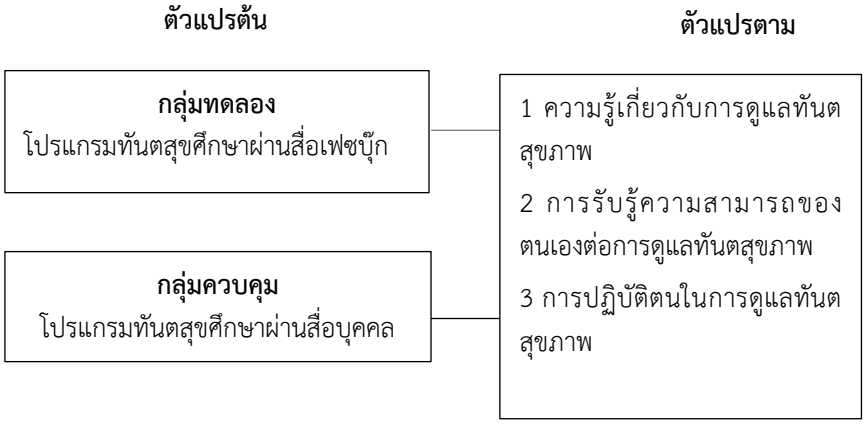

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental study) โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยทำการวัดก่อนและวัดหลังทดลอง (Two group pretest-posttest design) โดยกลุ่มทดลองจะได้รับโปรแกรมทันตสุขศึกษาผ่านสื่อเฟซบุ๊ก ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับโปรแกรมทันตสุขศึกษาที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น ใช้เวลาในการดำเนินการวิจัยทั้งหมด 5 สัปดาห์

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ ประชากรในการวิจัยครั้งนี้คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเทศบาล 1 สังขวิทย์ อำเภอเมือง จังหวัดตรัง จำนวน 6 ห้องเรียน ระดับชั้นละ 2 ห้อง รวมนักเรียนทั้งหมด 234 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเทศบาล 1 สังขวิทย์ อำเภอเมือง จังหวัดตรัง จำนวน 2 ห้องเรียน สุ่มกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจำนวน 67 คน ได้กลุ่มทดลองคือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 มีจำนวนนักเรียน 34 คน กลุ่มควบคุมคือ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/1 มีจำนวนนักเรียน 33 คน

เครื่องมือที่ใช้ในศึกษา

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม แบบทดสอบ และแบบบันทึกการตรวจฟัน
2. โปรแกรมทันตสุขศึกษาแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ระยะเวลา 5 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ครั้งละ 2 ชั่วโมง ในกลุ่มควบคุม ส่วนกลุ่มทดลองเป็นการโพสต์ให้ความรู้จะโพสต์ทุกๆ วันศุกร์ เวลา 19.00 น.

TJPHS
ISSN 2672-9148 (print) ISSN 2651-1711 (online)

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มที่ศึกษา คือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเทศบาล 2 กะพังสุรินทร์ จำนวน 30 ชุด หลังจากนั้นนำไปวิเคราะห์ความสอดคล้องภายในของแบบสอบถาม วิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ของครอนบาค (Cronbach alpha Coefficient) ได้แก่

- ความรู้เกี่ยวกับดูแลทันตสุขภาพได้ค่าเท่ากับ 0.650
- การรับรู้ความสามารถของตนเอง ต่อการดูแลทันตสุขภาพได้ค่าเท่ากับ 0.673
- การปฏิบัติตนในการดูแลทันตสุขภาพได้ค่าเท่ากับ 0.655

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลระยะก่อนการทดลอง และระยะหลังการทดลอง โดยใช้แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการดูแลทันตสุขภาพ แบบสอบถามการรับรู้ความสามารถของตนเอง และการปฏิบัติตนในการดูแลทันตสุขภาพ และแบบบันทึกการตรวจฟัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มทดลองและความคิดเห็นที่มีต่อสื่อ ของกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม วิเคราะห์โดยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องการดูแลทันตสุขภาพ การรับรู้ความสามารถของตนและพฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพของกลุ่มทดลองระหว่างก่อนและหลังได้รับโปรแกรมทันตสุขศึกษาร่วมกับการใช้สื่อเฟซบุ๊ก ที่มีผลต่อความรู้ การรับรู้ความสามารถ และการปฏิบัติในการดูแลสุขภาพช่องปากโดยใช้สถิติทดสอบค่าเฉลี่ยของประชากร 2 กลุ่ม ที่มีความสัมพันธ์กัน คือ Paired t-test กรณีข้อมูลแจกแจงไม่ปกติ ใช้การวิเคราะห์ด้วยสถิติ Wilcoxon Matched-pairs Signed rank test และ การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องการดูแลทันตสุขภาพ การรับรู้ความสามารถของ*ตนเองและ*พฤติกรรมการดูแลทันตสุขภาพ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้สถิติทดสอบค่าเฉลี่ยของประชากร 2 กลุ่ม ที่ไม่มีความสัมพันธ์กัน คือ Independent t-test กรณีข้อมูลแจกแจงไม่ปกติ ใช้การวิเคราะห์ด้วยสถิติ Mann-Whitney U ควรระบุให้ชัดเจนว่าในการวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติแบบใดจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ (finalized statistics)

จริยธรรมวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้ผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดตรัง (เลขที่รับรอง 027/2560) ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาให้กลุ่มตัวอย่าง ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งขอความร่วมมือในการทำวิจัย ให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัยด้วยตนเองโดยความสมัครใจ สามารถถอนตัวจากการวิจัยได้ตลอดเวลา ในการบันทึกข้อมูลไม่มีการระบุชื่อของผู้เข้าร่วมการวิจัย ข้อมูลที่ได้รับจากกลุ่มตัวอย่าง

ผลการศึกษา

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มทดลอง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 56.00 กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงและเพศชายคิดเป็นร้อยละ 56 และร้อยละ 44 ตามลำดับ ในแต่ละครั้งนักเรียนจะเล่นเฟซบุ๊กครั้งละ 1-3 ชั่วโมงมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 64.00 และการเข้าถึงเฟซบุ๊กของกลุ่มทดลองในการให้ความรู้ในแต่ละครั้งโดยครั้งที่ 1 เข้าร่วมร้อยละ 100.00 ครั้งที่ 2 ร้อยละ 76.00 ครั้งที่ 3 ร้อยละ 65.00 รวมทั้ง 3 ครั้ง ร้อยละ 81.33 และมีคนเข้าดูเฟซบุ๊กครบทั้ง 3 ครั้ง 12 คน คิดเป็นร้อยละ 48.00 ส่วนกลุ่มควบคุม พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 57.70 นักเรียนส่วนใหญ่เล่นเฟซบุ๊ก

TJPHS
ISSN 2672-9148 (print) ISSN 2651-1711 (online)

ร้อยละ 80.80 ในแต่ละครั้งนักเรียนจะเล่นเฟซบุ๊กต่ำกว่า 1 ชั่วโมง ร้อยละ 38.50 และการเข้าร่วมโปรแกรมทันตสุขศึกษาของกลุ่มควบคุมในการให้ความรู้ในแต่ละครั้งโดยทั้ง 3 ครั้งเข้าร่วม ร้อยละ 100.00 (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนเทศบาล 1 สังขวิทย์ อำเภอเมือง จังหวัดตรัง จำแนกตามคุณลักษณะทั่วไป (n=51)

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มทดลอง(n=25)		กลุ่มควบคุม(n=26)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ				
ชาย	11	44.00	11	42.30
หญิง	14	56.00	15	57.70
การใช้เฟซบุ๊ก				
ใช้	25	100.00	21	80.80
ไม่ใช้	0	0.00	5	19.20
การใช้เฟซบุ๊กต่อครั้ง				
ต่ำกว่า 1 ชั่วโมง	6	24.00	10	38.50
1-3 ชั่วโมงต่อครั้ง	16	64.00	8	30.80
มากกว่า 4 ชั่วโมงต่อครั้ง	3	12.00	3	11.50
การเข้าถึงเฟซบุ๊กของกลุ่มทดลองในการให้ความรู้ในแต่ละครั้ง/การเข้าร่วมโปรแกรมทันตสุขศึกษาของกลุ่มควบคุมในแต่ละครั้ง				
ครั้งที่ 1	25	100.00	26	100.00
ครั้งที่ 2	19	76.00	26	100.00
ครั้งที่ 3	17	65.00	26	100.00
รวมทั้ง 3 ครั้ง	61	81.33	78	100.00
จำนวนครั้งที่เข้าดูเฟซบุ๊กของกลุ่มทดลองในการให้ความรู้ในแต่ละครั้ง				
เข้าดู 1 ครั้ง	3	12.00	-	-
เข้าดู 2 ครั้ง	10	40.00	-	-
เข้าดู 3 ครั้ง	12	48.00	-	-

กลุ่มทดลอง พบว่า ก่อนการทดลองนักเรียนทั้งหมดมีความรู้เรื่องการดูแลทันตสุขภาพอยู่ในระดับต่ำ ร้อยละ 100.00 และหลังการทดลองนักเรียนบางส่วนมีความความรู้อยู่ในระดับปานกลางร้อยละ 16.00 และอยู่ในระดับต่ำ ร้อยละ 84.00 ส่วนกลุ่มควบคุม พบว่า ก่อนการทดลองนักเรียนส่วนใหญ่มีความรู้อยู่ในระดับต่ำ ร้อยละ 92.30 และหลังการทดลองมีความรู้อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 57.70 (ตารางที่ 2)

TJPHS
ISSN 2672-9148 (print) ISSN 2651-1711 (online)

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำแนกตามระดับความรู้ก่อนและหลังการทดลองตามระดับความรู้เกี่ยวกับการดูแลทันตสุขภาพ

ระดับความรู้	กลุ่มทดลอง (n=25)				กลุ่มควบคุม (n=26)			
	ก่อนทดลอง		หลังทดลอง		ก่อนทดลอง		หลังทดลอง	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับสูง	0	0.00	0	0.00	0	0.00	1	3.80
ระดับปานกลาง	0	0.00	4	16.00	2	7.70	15	57.70
ระดับต่ำ	25	100.00	21	84.00	24	92.30	10	38.50
$\overline{X}$±S.D	7.88±1.92		9.72±1.88		8.15±2.03		11.96±1.91	
Min, Max	3,11		6,13		6,13		9,15	

กลุ่มทดลอง พบว่า ก่อนทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับการดูแลทันตสุขภาพ เท่ากับ 7.88 ± 1.92 ภายหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เท่ากับ 9.72 ± 1.88 และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความรู้ระหว่างก่อนทดลองและหลังการทดลอง พบว่า คะแนนเฉลี่ยความรู้ระหว่างก่อนทดลองและหลังการทดลองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนกลุ่มควบคุม พบว่าก่อนทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เท่ากับ 8.15 ± 2.03 ภายหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เท่ากับ 11.96 ± 1.91 และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความรู้ระหว่างก่อนทดลองและหลังการทดลอง พบว่า คะแนนเฉลี่ยความรู้ระหว่างก่อนทดลองและหลังการทดลองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับการดูแลทันตสุขภาพ ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ความรู้เกี่ยวกับการดูแลทันตสุขศึกษา		n	$\overline{X}$	S.D	t	p-value
กลุ่มทดลอง						
	ก่อนทดลอง	25	7.88	1.92	5.95	<0.01*
	หลังทดลอง	25	9.72	1.88		
กลุ่มควบคุม						
	ก่อนทดลอง	26	8.15	2.03	7.82	<0.01*
	หลังทดลอง	26	11.96	1.91		

*กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (หมายเหตุ : คะแนนเต็ม 18 คะแนน)

ก่อนการทดลอง พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความรู้ เท่ากับ 7.88 ± 1.92 ส่วนกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เท่ากับ 8.15 ± 2.03 และเมื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความรู้ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนการทดลองพบว่า คะแนนเฉลี่ยความรู้ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ส่วนหลังการทดลอง พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความรู้ เท่ากับ 9.72 ± 1.88 ส่วนกลุ่มควบคุมมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เท่ากับ 11.96 ± 1.91 และเมื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความรู้ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังการทดลองพบว่า คะแนนเฉลี่ยความรู้ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ (ตารางที่ 4)

TJPHS
THAI JOURNAL
ISSN 2672-9148 (print) ISSN 2651-1711 (online)

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยความรู้เกี่ยวกับการดูแลทันตสุขภาพระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง

ความรู้เกี่ยวกับการดูแลทันตสุขศึกษา		n	$\overline{X}$	S.D	t	*p-value*
ก่อนการทดลอง						
	กลุ่มทดลอง	25	7.88	1.92	0.49	0.62
	กลุ่มควบคุม	26	8.15	2.03		
หลังการทดลอง						
	กลุ่มทดลอง	25	9.72	1.88	4.22	< 0.01*
	กลุ่มควบคุม	26	11.96	1.91		

*กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (หมายเหตุ : คะแนนเต็ม 18 คะแนน)

จากตารางที่ 5 กลุ่มทดลอง พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยการตรวจฟันอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 60.00 ส่วนกลุ่มควบคุม พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยการตรวจฟันอยู่ในระดับปานกลาง และระดับสูง ร้อยละ 57.50 ร้อยละ 42.30 ตามลำดับ (ตารางที่ 5)

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละจำแนกตามระดับความรู้ของคะแนนเฉลี่ยการตรวจฟัน

คะแนนเฉลี่ยการตรวจฟัน	กลุ่มทดลอง (n=25)		กลุ่มควบคุม(n=26)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับสูง	1	36.00	11	42.30
ระดับปานกลาง	15	60.00	15	57.70
ระดับต่ำ	9	4.00	0	0.00
$\overline{X}$±S.D	17.16±1.50		20.65±1.57	
Min, Max	18,24		18,24	

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการตรวจฟัน ของนักเรียนในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนเทศบาล 1 สังขวิทย์ อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ดังนี้ พบว่าเมื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการตรวจฟัน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05(ตารางที่ 6)

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการตรวจฟัน ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (n=51)

คะแนนเฉลี่ยการตรวจฟัน	n	$\overline{X}$	S.D	t	p-value
กลุ่มทดลอง	25	17.16	1.57	8.13	<0.01*
กลุ่มควบคุม	26	20.65	1.49		

*กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

กลุ่มทดลอง พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถของตนเอง ต่อการดูแลทันตสุขภาพ ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง ไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ส่วนกลุ่มควบคุม พบว่า เมื่อทดสอบความ

TJPHS
ISSN 2672-9148 (print) ISSN 2651-1711 (online)

แตกต่างของค่าเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถแห่งตน ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ตารางที่ 7)

ตารางที่ 7 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถของตนเอง ต่อการดูแลทันตสุขภาพ ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

รับรู้ความสามารถของตนเอง		Mean	S.D.	n	Wilcoxon Value	*p-value*
กลุ่มทดลอง						
	ก่อนการทดลอง	3.54	0.40	25	1.37	0.17
	หลังการทดลอง	3.61	0.29	25		
กลุ่มควบคุม						
	ก่อนการทดลอง	3.75	0.34	26	2.17	0.03*
	หลังการทดลอง	3.93	0.38	26		

*กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ก่อนการทดลอง พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถแของตนเอง ห่งตนต่อการดูแลทันตสุขภาพ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนหลังการทดลอง พบว่า พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถของตนเอง ต่อการดูแลทันตสุขภาพ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ตารางที่ 8)

ตารางที่ 8 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถของตนเอง ต่อการดูแลทันตสุขภาพ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง

การรับรู้ความสามารถแห่งตน		n	Mean	Mean Rank	Mann-Whitney U Value	*p-value*
ก่อนการทดลอง						
	กลุ่มทดลอง	25	3.54	21.76	219	0.04
	กลุ่มควบคุม	26	3.75	30.8		
หลังการทดลอง						
	กลุ่มทดลอง	25	3.61	19.48	162	0.02*
	กลุ่มควบคุม	26	3.94	32.27		

*กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

กลุ่มทดลอง พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการปฏิบัติในการดูแลทันตสุขภาพ ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนกลุ่มควบคุม พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยการปฏิบัติในการดูแลทันตสุขภาพ ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง ไม่มีความแตกต่างกัน (ตารางที่ 9)

TJPHS
ISSN 2672-9148 (print) ISSN 2651-1711 (online)

ตารางที่ 9 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการปฏิบัติในการดูแลทันตสุขภาพ ระหว่างก่อนและหลังการทดลอง ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

การปฏิบัติในการดูแลทันตสุขภาพ		Mean	S.D.	n	Wilcoxon Value	*p-value*
กลุ่มทดลอง						
	ก่อนการทดลอง	2.08	0.19	25	2.38	0.02*
	หลังการทดลอง	2.19	0.24	25		
กลุ่มควบคุม						
	ก่อนการทดลอง	2.16	0.27	26	1.26	0.21
	หลังการทดลอง	2.24	0.16	26		

*กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ก่อนการทดลอง พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการปฏิบัติในการดูแลทันตสุขภาพ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติ ส่วนหลังการทดลอง พบว่า พบว่า เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการปฏิบัติในการดูแลทันตสุขภาพ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่มีความแตกต่างกัน (ตารางที่ 10)

ตารางที่ 10 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยการปฏิบัติในการดูแลทันตสุขภาพ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ก่อนและหลังการทดลอง

การปฏิบัติในการดูแลทันตสุขภาพ		n	Mean	Mean Rank	Mann-Whitney U Value	*p-value*
ก่อนการทดลอง						
	กลุ่มทดลอง	25	2.08	24.40	285	0.45
	กลุ่มควบคุม	26	2.16	27.54		
หลังการทดลอง						
	กลุ่มทดลอง	25	2.19	24.24	281	0.40
	กลุ่มควบคุม	26	2.21	27.69		

*กำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อโปรแกรมทันตสุขศึกษากับการใช้สื่อเฟซบุ๊ก ในกลุ่มทดลอง พิจารณาเป็นรายข้อ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ และภาพรวม พบว่า ความคิดเห็นที่มีต่อโปรแกรมทันตสุขศึกษากับการใช้สื่อเฟซบุ๊ก ของกลุ่มทดลองใน ประเด็นความคิดเห็นที่มีต่อโปรแกรมทันตสุขศึกษากับการใช้สื่อเฟซบุ๊ก ที่มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นมากที่สุด คือ 1. สื่อนี้มีความน่าสนใจและ 2. เนื้อหาในสื่อมีความชัดเจนและเข้าใจได้ง่าย(ตารางที่ 11)

TJPHS
ISSN 2672-9148 (print) ISSN 2651-1711 (online)

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่มีต่อโปรแกรมทันตสุขศึกษากับการใช้สื่อเฟซบุ๊ก ในกลุ่มทดลอง

ประเด็นความคิดเห็น	($\overline{X}$)	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.สื่อนี้มีความน่าสนใจ	4.40	0.76	มากที่สุด
2.สื่อมีความเชื่อมโยงกับเนื้อหาได้อย่างเหมาะสม	4.20	0.87	มาก
3.เนื้อหาในสื่อมีความชัดเจนและเข้าใจได้ง่าย	4.28	0.98	มากที่สุด
4.นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในการดูแลทันตสุขภาพหลังจากการเข้ารับโปรแกรมทันตสุขศึกษาผ่านสื่อ	4.20	1.11	มาก

อภิปรายผล

ผลการศึกษาในครั้งนี้แสดงให้เห็นว่าโปรแกรมทันตสุขศึกษาผ่านใช้สื่อเฟซบุ๊กที่มีผลต่อความรู้ การรับรู้ความสามารถ และการปฏิบัติในการดูแลทันตสุขภาพ โดยประเด็นการอภิปรายดังนี้

ผู้วิจัยให้ทันตสุขศึกษาแก่กลุ่มทดลองโดยเลือกใช้ช่องทางเฟซบุ๊กเป็นช่องทางการสื่อสาร ที่จะเป็นตัวเชื่อมผู้ส่งสารและผู้รับสารเข้าด้วยกันตามแบบจำลองการสื่อสารของเดวิด เบอร์โล (Devid Berlo,2503) อ้างถึงใน Pholthao, W. (2014). ส่วนในกลุ่มควบคุมมีการให้ทันตสุขศึกษาผ่านช่องทางเดิม ได้แก่ การบรรยายโดยบุคคลร่วมกับการใช้รูปภาพและวีดีทัศน์ และเมื่อเปรียบเทียบการเข้าถึงการได้รับความรู้เรื่องทันตสุขศึกษาในกลุ่มควบคุมซึ่งเป็นไปตามโปรแกรมการสอนคือ 3 ครั้ง มีการเข้าร่วมคิดเป็นร้อยละ 100 ทั้ง 3 ครั้ง ส่วนในกลุ่มทดลองเข้าถึงการได้รับความรู้เรื่องทันตสุขศึกษาผ่านสื่อเฟซบุ๊กครั้งที่1 คิดเป็นร้อยละ 100 ครั้งที่ 2 คิดเป็นร้อยละ 76 ครั้งที่ 3 คิดเป็นร้อยละ 65 รวมทั้ง 3 ครั้งคิดเป็นร้อยละ 81.33 เป็นต้น ทำให้กลุ่มควบคุมมีค่าเฉลี่ยในเรื่องของความรู้ การรับรู้ความสามารถของตนเอง การปฏิบัติในการดูแลสุขภาพช่องปาก และผลคะแนนเฉลี่ยการตรวจฟันดีกว่ากลุ่มทดลอง เนื่องจากเมื่อกลุ่มทดลองได้รับความรู้และวิธีปฏิบัติผ่านสื่อเฟซบุ๊กซึ่งถือว่าเป็นการสื่อสารทางเดียว (One way communication) ข่าวสารจะถูกส่งจากผู้ส่งไปยังผู้รับในทิศทางเดียว โดยไม่มีการตอบโต้กลับจากฝ่ายผู้รับ อีกทั้งฝ่ายผู้รับอาจไม่มีโอกาสแสดงความคิดเห็น ซึ่งผู้รับอาจไม่เข้าใจข่าวสาร หรือเข้าใจไม่ถูกต้องตามเจตนาของผู้ส่งและทางฝ่ายผู้ส่งเมื่อไม่ทราบปฏิกิริยาของผู้รับจึงไม่อาจปรับการสื่อสารให้เหมาะสมได้ แต่สื่อ facebook ก็สามารจัดเป็น two way communication ที่สามารถมีการ reply ใน comments หรือ inbox ในกรณีที่กลุ่มตัวอย่างมีข้อสงสัยได้ และผู้วิจัยได้มีการกระตุ้นเตือนด้วยการให้ร่วมสนุกตอบคำถามสะสมคะแนนเพื่อชิงรางวัล มีผู้เข้าร่วมตอบคำถามคิดเป็นร้อยละ 27.43 ซึ่งแตกต่างกับกลุ่มควบคุมที่มีการเข้าไปสอนซึ่งเหมือนเป็นการบังคับเรียน แต่ในกลุ่มควบคุมเป็นการบรรยายโดยบุคคลร่วมกับการใช้รูปภาพและวีดีทัศน์จะเป็นการสื่อสารสองทาง (Two way communication คือ การสื่อสารที่มีการส่งข่าวสารตอบกลับไปมาระหว่างผู้สื่อสาร ดังนั้นผู้สื่อสารแต่ละฝ่ายจึงเป็นทั้งผู้ส่งและผู้รับในขณะเดียวกัน ผู้สื่อสารมีโอกาสทราบปฏิกิริยาตอบสนองระหว่างกัน ทำให้ทราบผลของการสื่อสารว่าบรรลุจุดประสงค์หรือไม่ และช่วยให้สามารถปรับพฤติกรรมในการสื่อสารให้เหมาะสมกับสถานการณ์ทั้งยังมีกิจกรรมต่างๆ เสริมเข้ามาเพื่อไม่ให้การสอนน่าเบื่อจนเกินแต่ในทางกลับกันคือกลุ่มทดลองที่เป็นการสอนผ่านสื่อเฟซบุ๊กต้องอาศัยตัวบุคคลเองซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถควบคุมได้ ซึ่งผลจากการศึกษาพบว่าภายหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความรู้เรื่องการดูแลทันตสุขภาพแตกต่างจากก่อนทดลองและแตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ค่าเฉลี่ยการรับรู้ความสามารถของตนเองต่อการดูแลทันตสุขภาพไม่แตกต่างจากก่อนทดลองแต่แตกต่างจากกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) และการปฏิบัติในการดูแลทันตสุขภาพแตกต่างจากก่อนทดลองแต่ไม่แตกต่างจากกลุ่มควบคุม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kulpimai, P. (2014) ศึกษาผลของโปรแกรมส่งเสริมทันตสุขภาพโดยบุคคลต้นแบบต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการป้องกันโรคฟันผุในนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลาย อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักเรียนจำนวน 74 คน แบงกลุ่ม 2 กลุ่ม คือ กลุ่ม

TJPHS
ISSN 2672-9148 (print) ISSN 2651-1711 (online)

ทดลองจำนวน 37 คน และกลุ่มเปรียบเทียบจำนวน 37 คน ทำการวัดก่อนและหลังการทดลอง โดยกลุ่มทดลองจะได้ทำกิจกรรม KAPTANV ซึ่งประยุกต์ทฤษฎี ความสามารถตนเอง ร่วมกับทฤษฎีแรงสนับสนุนทางสังคมกับเปรียบเทียบไดรับทันตสุขศึกษาตาม แผนการเรียนปกติ ใช้เวลาในการดำเนินการวิจัย 8 สัปดาห์ โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลก่อน และหลัง ภายหลังการทดลองกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยด้านความรู้เกี่ยวกับการ ปองกันโรคฟันผุ การรับรู้ความสามารถตนเองในการป้องกันโรคฟันผุ ความคาดหวังในผลดีของการ ปองกันโรคฟันผุ การปฏิบัติตนในการป้องกันโรคฟันผุ สูงกว่าก่อนการทดลอง และสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<0.01$) และพบว่าปริมาณแผ่นคราบจุลินทรีย์ ในกลุ่มทดลองลดลง กว่าก่อนทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<0.01$)

โดยการให้ทันตสุขศึกษาที่พัฒนาในงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยให้ทันตสุขศึกษาแก่กลุ่มทดลองโดยเลือกใช้เฟซบุ๊กเป็นช่องการการสื่อสารที่เป็นตัวเชื่อมผู้ส่งสารและผู้รับการเข้าด้วยกันเป็นอีกช่องทางการสื่อสารด้านทันตสุขภาพรูปแบบใหม่ ที่นักเรียนทุกคนสามารถฝึกปฏิบัติได้ด้วยตนเองและทุกครั้งที่มีการใช้งานผ่านสื่อต่าง ๆ ได้แก่ ข้อความ รูปภาพ และวีดีทัศน์ หรือแม้แต่แสดงความคิดเห็นในการร่วมสนุกตอบคำถาม ภายในกลุ่มเฟซบุ๊กที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น และนำสื่อความรู้เรื่องทันตสุขศึกษาที่โพสต์ในสื่อเฟซบุ๊กสามารถนำมาปรับใช้ให้เข้ากับตนเองทั้งยังจะเสริมให้ได้รับความรู้อยู่ตลอดเวลาเพราะสื่อเฟซบุ๊ก เป็นสื่อที่เข้าถึงได้โดยง่ายไม่ต้องใช้กระบวนการอะไรที่มั่นยุ่งยากเราจึงสามารถรับความรู้ได้อยู่ตลอดเวลาจากสื่อสิ่งนั้นที่เราสนใจ แทนการให้ทันตสุขศึกษาแบบเดิม เพื่อให้กลุ่มทดลองมีความรู้ ความเข้าใจ ในการดูแลสุขภาพช่องปากของตนเองมากขึ้น

การนำผลการวิจัยไปใช้

1. การสร้างสื่อการเรียนการสอน ควรให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นหลัก
2. ควรมีการศึกษาขั้นตอนในการโพสต์ข้อความบนเฟซบุ๊กเพื่อป้องการโพสต์ข้อความซ้อนกันกับข้อความเดิม ควรเว้นระยะเวลาการโพสต์ข้อความอย่างน้อย 30 นาที
3. เจ้าหน้าที่สาธารณสุขสามารถนำโปรแกรมการให้ทันตสุขศึกษากับการให้สื่อเฟซบุ๊กเป็นทางเลือกในการให้ความรู้ ร่วมกับวิธีการอื่น ๆ ได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. จากข้อเสนอแนะของกลุ่มทดลองพบว่าต้องการที่จะเรียนแบบบรรยายโดยบุคคลเพราะต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการร่วมสนุกกับเพื่อนๆในห้องอีกทั้งยังสามารถถาม-ตอบในสิ่งที่ตนเองสงสัยได้อีกเช่นกัน
2. ค่าเฉลี่ยของโปรแกรมการสอนผ่านเฟซบุ๊ก มีแนวโน้มลดลงกว่าการสอนด้วยตัวบุคคลแสดงให้เห็นว่าข้อมูลที่ใช้สอนต้องมีการปรับให้กระชับและเข้าใจง่าย ควรมีมาตรการกระตุ้นการมีส่วนร่วมเช่นการร่วมสนุกตอบคำถามชิงรางวัล เพื่อใช้เป็นแรงจูงใจในการเข้ามาอ่านความรู้ในเฟซบุ๊ก

TJPHS
THAI JOURNAL OF PUBLIC HEALTH AND SOCIAL SCIENCES

ISSN 2672-9148 (print) ISSN 2651-1711 (online)

References

Department of Health, National Health Security Office. (2013). Oral Health Strategy Plan for Thailand, 2012-2016 (2nd ed.), Bangkok: Veterans Organization Printing Press. (in Thai)

Dental Public Health Division Department of Health, Ministry of Public Health. (2008). *The 6th National Dental Health Survey Results 2006-2007*. Department of Health, Ministry of Public Health. (in Thai)

Kwankham, N. (2007). *Internet usage patterns of teenagers in Bangkok: study of demographic characteristics that is related to the characteristics of the internet and internet use behavior to meet the needs, including the study of the media usage patterns of adolescents*. Dhurakij Pundit University. (in Thai)

Kulpimai, P. (2014). Dental health promotion program by prototype to modify caries prevention behavior of senior elementary school students of Phrathongkham District, Nakhon Ratchasima. Master of Public Health Thesis. Faculty of Graduate, Mahasarakrm University. (in Thai)

Pholthao, W. (2014). The results of dental health education programs together with multimedia use for teaching to change preventive behavior of dental caries and gingivitis in elementary students in Non Sang District, Nong Bua Lamphu Province. Master of Public Health thesis, Faculty of Graduate, Health Education and Promotion. Khonkaen University. (in Thai)

Phansena, K. (2017). Social network online. Retrieved July 20, 2017 from http://www.krukittin.info (in Thai)

Suearoj, K. (2013). *Communication of teenagers in public areas on social networking sites Facebook.* Research under the budget supporting the Faculty of Journalism and Mass Communication, Thammasat University. (in Thai)